

PRÁVNICKA FAKULTA
UNIVERZITA PAVLA JOZEFA ŠAFÁRIKA
V KOŠICIACH

PRIAME DANE I.

(daň z príjmov, daň z motorových vozidiel, daň z finančných transakcií)

Obsah konzultácie

- Daň z príjmov
 - Daň z príjmov fyzickej osoby
 - Daň z príjmov právnickej osoby
 - Spoločné otázky zdaňovania príjmov
- Daň z motorových vozidiel
- Daň z finančných transakcií

Štátne dane ako súčasť priamych daní

- **Priame dane** rozlišujeme na (vychádzajúc z čl. 59 Ústavy SR):
 1. štátne, a
 2. miestne.
- Do **sústavy štátnych priamych daní** patrí:
 1. daň z príjmov,
 2. daň z motorových vozidiel.
- Od 1.1.2015 je súčasťou štátnych daní aj daň z motorových vozidiel -> predtým išlo o miestnu daň (konkrétne bola príjmom VÚC; správcom dane boli však vždy DÚ!)

DAŇ Z PRÍJMOV

Daň z príjmov – všeobecne a právny rámec

- **Právny rámec:**

1. zákon č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov,
 2. MZ schválené, ratifikované a vyhlásené spôsobom ust. zákonom,
 3. dohody, kt. boli uzatvorené alebo schválené vládou SR a kt. upravujú zdanenie a s tým súvisiace právne vzťahy vo vzťahu ku nesamosprávnym územiám, kt. v medzinárodných vzťahoch vystupujú samostatne (vo forme výmeny listov o zdaňovaní príjmu z úspor).
- Zákon o dani z príjmov je jedným z najdôležitejších daňových predpisov tvoriacich daňovú sústavu SR
 - Úprava nielen zdaňovania FO, ale aj PO
 - Obsahuje úpravu hmotnoprávnu, ale aj procesné pravidlá (spôsob platenia a vyberania daní)
 - Častokrát je predmetom novelizácií
 - Viaceré novely si vyžiadali prudký technologický rozvoj (zavádzanie nových pojmov ako napr. stála prevádzkareň, predaj virtuálnych mien a pod.)

Daň z príjmov - zložky

- Rozlišujeme **2 zložky dane z príjmov**:
 1. daň z príjmov FO,
 2. daň z príjmov PO.
- Príjmy z dane z príjmov FO **nie sú** príjmom št. rozpočtu -> príjem jednotiek územnej samosprávy (pomer 70:30 medzi obce a VÚC; zák. č. 564/2004 Z. z. o rozpočtovom určení dane z príjmov územnej samospráve)

DAŇ Z PRÍJMOV FYZKEJ OSOBY

Daň z príjmov FO – daňovníci dane

- **Daňovníkom dane** - je FO; rozlišujeme medzi daňovníkom s obmedzenou a neobmedzenou daňovou povinnosťou
- **Daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou** je FO, kt. má na území SR:
 1. trvalý pobyt,
 2. bydlisko (fyzická osoba má na území Slovenskej republiky bydlisko, ak má možnosť ubytovania, ktoré neslúži len na príležitostné ubytovanie, a so zreteľom na všetky súvisiace skutočnosti a okolnosti vrátane osobných väzieb a ekonomických väzieb fyzickej osoby k územiu Slovenskej republiky je zrejмый zámer fyzickej osoby sa v tomto bydlisku trvale zdržiavať), alebo
 3. sa tu obvykle zdržiava (fyzická osoba sa obvykle zdržiava na území Slovenskej republiky, ak sa tu zdržiava aspoň 183 dní v príslušnom kalendárnom roku, a to súvisle alebo v niekoľkých obdobiach; do tohto obdobia sa započítava každý, aj začatý deň pobytu).
- **Daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou** je:
 1. FO, kt. nemá na našom území trvalý pobyt, bydlisko ani sa tu obvykle nezdržiava,
 2. FO, ktorá sa na území Slovenskej republiky obvykle zdržiava len na účely štúdia alebo liečenia alebo ktorá hranice do Slovenskej republiky prekračuje denne alebo v dohodnutých časových obdobiach len na účely výkonu závislej činnosti, ktorej zdroj je na území Slovenskej republiky.
- **dôležité rozlišovanie – pri neobmedzenej daň. povinnosti zdaňovanie príjmov zo zdroja doma, ale aj v zahraničí; pri obmedzenej daň. povinnosti iba zo zdroja, ktorý sa nachádza na území SR**
- **Daňovník ČŠ EÚ** – je FO, kt. podlieha zdaneniu na území tohto ČŠ EÚ z príjmov plynúcich zo zdrojov na jeho území, ako aj zo zdrojov mimo územia tohto ČŠ EÚ a kt. na území SR nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou
- **Daňovník nespolupracujúceho štátu (predtým „daňovník nezmluvného štátu“)** - fyzická osoba, ktorá nemá trvalý pobyt alebo právnická osoba, ktorá nemá sídlo v štáte uvedenom v zozname štátov uverejnenom na webovom sídle Ministerstva financií Slovenskej republiky (link: [Zoznam platných a účinných zmlúv o zamedzení dvojitého zdanenia | Ministerstvo financií Slovenskej republiky \(mfsr.sk\)](#))
- ZoDP používa aj viaceré iné pojmy ako napr. platiteľ dane, mikrodaňovník, závislá osoba (bližšie pozri: § 2 ZoDP)

Daň z príjmov FO – predmet dane (pozitívne vymedzenie)

- **Predmet dane** – príjem (výnos) z činnosti daňovníka a z nakladania s majetkom daňovníka
- **Príjem** – peňažné i nepeňažné plnenie dosiahnuté aj zámenou
- **Zdaniteľný príjem** – príjem tvoriaci predmet dane a ktorý nie je oslobodený od dane podľa zákona alebo MZ
- **4 zákl. skupiny príjmov:**
 1. príjmy zo závislej činnosti (§ 5 ZoDP),
 2. príjmy z podnikania, z inej SZČ, z prenájmu a z použitia diela a umeleckého výkonu (§ 6 ZoDP),
 3. príjmy z kapitálového majetku („osobitný základ dane“, § 7 ZoDP),
 4. ostatné príjmy (§ 8 ZoDP).
- Predmetom dane sú aj **d’alšie príjmy** uvedený v § 3 ods. 1 písm. e) až g) ZoDP

Daň z príjmov FO – predmet dane (negatívne vymedzenie)

- Predmetom dane nie je:

1. prijatá náhrada oprávnenej osoby podľa osobitných predpisov (tzv. reštitučné predpisy), príjem získaný vydaním, darovaním alebo dedením nehnuteľnosti, bytu, nebytového priestoru alebo ich častí alebo hnutelnej veci, práva alebo inej majetkovej hodnoty okrem:
 - príjmu z neho plynúceho a
 - darov poskytnutých v súvislosti s výkonom činnosti podľa § 5 (závislá činnosť) alebo § 6 (podnikanie) ZoDP a
 - darov, ktoré boli poskytnuté poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti od držiteľa,
2. úver a pôžička,
3. DPH uplatnená v cene tovaru alebo služby, ak ide o platiteľa tejto dane,
4. príjem plynúci z dôvodu nadobudnutia nových akcií a podielov ako aj príjem plynúci z dôvodu ich výmeny pri zrušení daňovníka bez likvidácie, a to aj vtedy, ak súčasťou splynutia, zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti je aj majetok spoločnosti so sídlom v členských štátoch Európskej únie.

Daň z príjmov FO – oslobodenie od dane

- Prichádza do úvahy z viacerých dôvodov (napr. sociálne dôvody, v súv. s rešpektovaním MZ a pod)
- **Oslobodiť možno len taký príjem, kt. je predmetom dane!**
- skupiny:
 1. príjmy, kt. vyjadrujú vlastnícky vzťah daňovníka k nehnuteľnostiam alebo hnutelným veciam (napr. z predaja nehnuteľnosti po uplynutí 5 r. odo dňa jej nadobudnutia/vyradenia z obch. majetku, z predaja nehnuteľnosti nadob. dedením v priamom rade alebo niektorým z manželov, ak uplynie 5r. odo dňa jej nadobudnutia do vlastníctva/spoluvl. poručiteľa alebo vyradenia z obch. majetku, z predaja hnuťelnej veci,...),
 2. príjmy zohľadňujúce soc. aspekty (napr. v rámci plnenia vyživovacej povinnosti alebo iné obdobné plnenie zo zahr., zamestnanecká prémie, štipendiá a pod.),
 3. príjmy, u kt. oslobodenie vyplýva z MZ (prostriedky z grantov poskytnutých na zákl. MZ, kt. je SR viazaná),
 4. príjmy vyplývajúce z účasti daňovníka na rôznych súťažiach a hrách (napr. výhry v lotériách a iných podobných hrách prevádzkovaných na zákl. povolenia a obdobné hry zo zahr., prijaté ceny alebo výhry v hodnote neprevyšujúcej 350 eur),
 5. iné príjmy (napr. úroky z preplatku zapríčineného správcom dane, prijatá náhrada za vyvlastnenie pozemkov a stavieb vo VZ, odmeny pri whistleblowingu a pod.).

Daň z príjmov FO – základ dane všeobecne

- **ZD** – rozdiel, o kt. zdaniteľné príjmy prevyšujú daňové výdavky pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v prísl. zdaňovacom období
- ZD je v zákonom ust. prípadoch ustanovený inak
- Univerzálnosť zdanenia narušená - do ZD sa **nezaradí**:
 1. príjem oslobodený od dane,
 2. nezdaniiteľná časť základu dane,
 3. príjem, pri kt. je ustanovené, že daň vybraná zrážkou sa považuje za splnenie daňovej povinnosti.
- Daňovník môže do ZD zahrnúť aj tie daňové výdavky vynaložené na obstaranie zásob a iné nevyhnutné výdavky na začatie činnosti v kal. roku, kt. predchádzal roku, v kt. začal vykonávať podnikateľskú činnosť/inú SZČ alebo prenájom, a to v tom zdaňovacom období, v kt. začal takúto činnosť vykonávať
- ZD sa zistí ako súčet:
 - čiastkových ZD z príjmov zo (1) závislej činnosti z (2) podnikania alebo (3) inej SZČ, kt. sa znižujú o nezdaniiteľné časti ZD (!),
 - čiastkových ZD z príjmov z (1) prenájmu, (2) z použitia diela a umeleckého výkonu a z (3) ostatných príjmov.
- **Pozor na uplatňovanie výdavkov pri príjmoch podľa § 6 ZoDP!**

Daň z príjmov – daňová strata

- **Daňová strata** – rozdiel, o kt. daňové výdavky prevyšujú zdaniteľné príjmy pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v prísl. zdaňovacom období
- Platí aj pri dani z príjmov FO (príjmy z podnikania § 6 ods. 1 a 2 ZoDP) a PO
- DS možno odpočítať od ZD daňovníka PO alebo od ZD z príjmov z podnikania/inej SZČ daňovníka FO rovnomerne počas 5 bezprostredne nasl. zdaňovacích období (v minulosti 4 roky) po zdaňovacom období, za kt. bola DS vykázaná
- Výška uplatnenia daňovej straty **obmedzená** – závisí od toho či ide o FO mikrodaňovníka (do výšky ZD) alebo FO „štandardného“ daňovníka a PO (do výšky 50 % ZO)
- Nárok na odpočítanie daňovej straty **zaniká** – vstup do likvidácie/vyhlásenie konkurzu
- V odpočítaní DS môže pokračovať právny nástupca (§ 30 ods. 2 ZoDP)
- Ak je zdaňovacie obdobie kratšie ako 12 bezprostredne po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov, daňovník môže uplatniť celý ročný odpočet daňovej straty

Daň z príjmov FO – nezdaniiteľná časť základu dane

- **Nezdaniiteľná časť ZD** – druh daňového zvýhodnenia
- znižuje sa oň ZD (nie samotná daň!) zistený z príjmov zo závislej činnosti alebo z príjmov z podnikania a z príjmov z inej SZČ alebo súčet týchto čiastkových ZD (viaže sa na určitý druh príjmu – len aktívne príjmy)
- Zákon ustanovuje osobitne nezdaniiteľné časti pre osobitné situácie – uplatnenie týchto nezdaniiteľných častí základu dane:
 - na daňovníka,
 - na manžela / manželku,
 - vo forme príspevkov na doplnkové dôchodkové sporenie,
- výška sa odvíja od platného životného minima, kt. je určené osobitným pr. predpisom
- Konkrétne nezdaniiteľné časti základu dane sú upravené v § 11 ods. 2, 3 a 8 ZoDP

Daň z príjmov FO – daňový bonus

- **Daňový bonus** – ide o formu daňového zvýhodnenie
- suma, o kt. sa vypočítaná daň znižuje daňovníkovi (nemýliť s prípadom nezdaniiteľnej časti ZD!)
- **základ. predpoklad:** dosiahol zdaniteľné príjmy zo závislej činnosti alebo príjmy z podnikania alebo inej SZČ
- uplatnenie na každé vyživované dieťa žijúce v domácnosti s daňovníkom (prechodný pobyt dieťaťa mimo domácnosti nemá vplyv na uplatnenie tohto daňového bonusu)
- **výška daňového bonusu:**
 - 50 eur mesačne, ak vyživované dieťa dovŕšilo 15 rokov veku,
 - 100 eur mesačne, ak vyživované dieťa nedovŕšilo 15 rokov veku, a to poslednýkrát za kalendárny mesiac, v ktorom dieťa dovŕši 15 rokov veku.
- Ak dieťa (deti) vyživujú v domácnosti viacerí daňovníci, môže si daňový bonus uplatniť len jeden z nich
- **Obmedzenie:** nárok možno uplatniť max. do výšky ustanoveného % základu dane v závislosti od počtu vyživovaných detí
- Aj daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou za podmienok ustanovených zákonom (§ 33 ods. 9)

Daň z príjmov FO – daňový bonus na zaplatené úroky

- **Daňový bonus na zaplatené úroky** – relatívne nový inštitút, kt. bol zavedený od 1.1.2019; v minulosti št. príspevok pre mladých
- Plný názov „*suma daňového zvýhodnenia na zaplatené úroky pri úveroch na bývanie*“
- Daňovníkovi vzniká nárok na daňový bonus na zaplatené úroky v príslušnom zdaňovacom období vypočítané z výšky poskytnutého úveru na bývanie, na základe jednej zmluvy o úvere na bývanie, na jednu tuzemskú nehnuteľnosť určenú na bývanie, ktorou je byt alebo rodinný dom
- **Podmienky:**
 1. najmenej 18 rokov a najviac 35 rokov,
 2. priemerný mesačný príjem vypočítaný z jeho zdaniteľných príjmov, kt. sú súčasťou ZD z príjmov za kal. Rok, kt. predchádzal kal. Roku, v kt. bola zmluva o úvere uzavretá, neprevyšuje 1,6 násobku priemernej mesačnej mzdy z – ca v hosp. SR (rozhodujúce údaje ŠÚ SR za kal. Rok, kt. predchádzal roku, v kt. bola zmluva o úvere poskytnutá).
- Ide o sumu vo výške 50% zo zaplatených úrokov v prísl. ZO, najviac do výšky 1.200 EUR/rok
- Nárok vzniká počas **5 bezprostredne po sebe nasl. Rokoch**, počnúc mesiacom, v kt. sa začalo úročenie úveru na bývanie poskytnutého na zákl. jednej a tej istej Z o úvere na bývanie
- Ak daňovník uplatňuje aj daňový bonus -> daň sa najskôr zníži o sumu daňového bonusu
- Uplatní sa najviac do výšky dane vypočítanej za prísl. ZO zníženej o daňový bonus -> ak je suma dane nižšia postupuje sa ako pri daňovom bonuse
- Uplatňuje sa po skončení ZO, a to:
 1. pri vykonaní ročného zúčtovania z – ľom pre z - ca,
 2. podaním daňového priznania.
- Za urč. Podmienok aj daňovník s obmedzenou daň. Povinnosťou + možnosť pokračovať aj po úmrtí daňovníka

Daň z príjmov FO – aktuálne sadzby dane

	SADZBY DANE
FO – nepodnikateľ	Závislá činnosť/ prenájom/ použitie diela/ ostatné príjmy •19 % - do 176,8 násobku živ. minima •25 % - nad 176,8 násobku živ. minima
FO – podnikateľ	Podnikanie / iná zárobková činnosť – mikrodaňovník •15% Podnikanie/ iná zárobková činnosť – výnosy nad 100 000 € •19% - do 176,8 násobku živ. Minima •25 % - nad 176,8 násobku živ. minima
FO – osobitné základy dane:	1.Kapitálový majetok •19% 2.Dividendy •7% 3.Platby od daňovníka z nespolupracujúceho štátu •35%

Daň z příjmov FO - sazby dane - ZMENY!

Výška základu dane	Sazba DPFO
Do 44 000 eur	19%
44 000 – 59 999 eur	25%
60 000 – 74 999 eur	30%
Nad 75 000 eur	35%

DAŇ Z PRÍJMOV PRÁVNICKEJ OSOBY

Daň z príjmov PO – daňovník dane

- **Daňovník dane** – je ním PO
- **PO** - je org. osôb alebo majetku, kt. sa vytvára na určitý účel a kt. objektívne právo priznáva právnu subjektivitu
- výpočet toho, čo rozumieme pod PO je obsiahnutý v § 18 OZ
- ZoDP rozlišuje medzi:
 1. daňovníkom s obmedzenou daňovou povinnosťou,
 2. daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou,
 3. daňovníci, kt. nie sú založení alebo zriadení na podnikanie.
- **daňovník s neobmedzenou daňovou povinnosťou** – PO, kt. má na našom území (1) sídlo alebo (2) miesto skutočného vedenia
- **miesto skutočného vedenia** – miesto, kde sa prijímajú riadiace a obchodné rozhodnutia ŠO a DO PO, a to aj vtedy, ak adresa tohto miesta nie je zapísaná v OR
- **daňovník s obmedzenou daňovou povinnosťou** – každá PO, kt. nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou
- dani z príjmov podliehajú aj št. podniky, obch. spoločnosti, družstvá a pod. + daňovníci, kt. neboli založení alebo zriadení na účely podnikania
- **daňovníci, kt. nie sú založení alebo zriadení na podnikanie:**
 1. OZ, nadácie, neinvestičné fondy a neziskové org. poskytujúce všeobecne prospešné služby,
 2. záujmové združenia PO, profesijné komory, politické strany a hnutia, Š uznané cirkvi a náboženské spoločnosti a pod.
- **daňovník ČŠ EÚ** – PO, kt. podlieha zdaneniu na území tohto ČŠ EÚ z príjmov plynúcich zo zdrojov na jeho území, ako aj zo zdrojov mimo územia tohto ČŠ EÚ a kt. a území SR nie je daňovníkom s neobmedzenou daňovou povinnosťou
- **daňovník nespolupracujúceho štátu (v minulosti nezmluvného štátu)** – PO, kt. nemá sídlo v Š uvedenom v zozname Š uvedenom na webovom sídle MF SR
- ZoDP rozlišuje aj ďalšie (iné) označenia pri daňovníkovi PO ako napr. zahraničnú osobu a závislú osobu

Predmet dane (pozitívne vymedzenie)

- obdobne ako pri FO musíme rozlišovať (1.) pojem predmet dane, (2.) pojem príjem a (3.) pojem zdaniteľný príjem
- vymedzený veľmi široko (univerzálnosť dane)
- rozlišujeme medzi:
 1. predmetom dane daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou,
 2. predmetom dane daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou.
- **predmetom dane daňovníka s neobmedzenou daňovou povinnosťou** – príjem plynúci zo zdrojov na našom území a zo zdrojov v zahraničí
- **predmetom dane daňovníka s obmedzenou daňovou povinnosťou** – príjem plynúci zo zdrojov na našom území
- v zákonom stanovených prípadoch je predmet dane ustanovený odlišne (daňovníci, kt. nie sú založení/zriadení na podnikanie)
- **v.o.s. a NBS** – iba príjmy, z kt. sa daň vyberá zrážkou
- Predmetom dane daňovníka, ktorý je:
 - a) **správcovskou spoločnosťou** a vytvára podielové fondy, sú len príjmy správcovskej spoločnosti,
 - b) **doplňkovou dôchodkovou spoločnosťou (DDS)** a vytvára doplnkové dôchodkové fondy, sú len príjmy doplnkovej dôchodkovej spoločnosti,
 - c) **dôchodkovou správcovskou spoločnosťou (DSS)** a vytvára a spravuje dôchodkové fondy, sú len príjmy dôchodkovej správcovskej spoločnosti,
 - d) **investičným fondom s premenlivým základným imaním**, sú príjmy tohto fondu vrátane príjmov podfondov, ktoré vytvára.

Predmet dane (negatívne vymedzenie)

- predmetom dane nie je:
 - a) príjem podľa § 50 (podiel zaplatenej dane, **tzv. daňová asignácia**),
 - b) príjem získaný **darovaním** okrem darov, ktoré boli poskytnuté poskytovateľovi zdravotnej starostlivosti od držiteľa alebo **dedením**,
 - c) (1.) podiel na zisku (dividenda) vyplácaný zo zisku obchodnej spoločnosti alebo družstva v rozsahu, v akom nie je daňovým výdavkom u daňovníka vyplácajúceho tento podiel na zisku, (2.) vyrovnací podiel, (3.) podiel na likvidačnom zostatku, (4.) podiel na výsledku podnikania vyplácaný tichému spoločníkovi alebo (5.) podiel na zisku a na majetku pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, okrem zákonom ustanovených prípadov (§ 12 ods. 7 písm. c) bod 1. a 2. ZoDP),
 - d) (1.) príjem plynúci z dôvodu nadobudnutia nových akcií a podielov ako aj (2.) príjem plynúci z dôvodu ich výmeny pri zrušení daňovníka bez likvidácie, a to aj vtedy, ak súčasťou splynutia, zlúčenia alebo rozdelenia spoločnosti je aj majetok spoločnosti so sídlom v členských štátoch Európskej únie.

Oslobodenie od dane

- ZoDP upravuje aj taxatívny výpočet príjmov, kt. sú oslobodené od dane
- patrí sem napr.:
 - a) daňovníkov uvedených, kt. nie sú založení/zriadení na podnikanie (tzv. neziskový sektor) plynúce **z činnosti, na ktorej účel títo daňovníci vznikli alebo ktorá je ich základnou činnosťou (!)** vymedzenou osobitným predpisom okrem:
 - príjmov z predaja majetku,
 - príjmov z nájomného,
 - príjmov z reklám,
 - príjmov z členských príspevkov, ak nie sú oslobodené,
 - príjmov na základe zmluvy o sponzorstve v športe,
 - príjmov z činností, ktoré sú podnikaním a príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou,
 - b) rozpočtových organizácií (1.) z prenájmu a (2.) z predaja majetku zahrnuté **v rozpočte zriaďovateľa** okrem príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou,
 - c) štátnych fondov, príjmy Rady pre riešenie krízových situácií, príjmy Garančného fondu investícií a príjmy Fondu ochrany vkladov okrem príjmov, z ktorých sa daň vyberá zrážkou,
 - d) plynúce (1.) z predaja majetku zahrnutého do konkurznej podstaty a (2.) z odpisu záväzkov pri konkurze alebo reštrukturalizácii, vrátane odpisu záväzkov voči veriteľom, ktorí v konkurze neuplatnili svoje pohľadávky voči daňovníkovi; obdobne sa postupuje aj pri odpise záväzkov u daňovníka, ktorý sa zrušuje zamietnutím návrhu na vyhlásenie konkurzu pre nedostatok majetku, a u daňovníka, ktorý sa zrušuje zrušením konkurzu z dôvodu, že majetok úpadcu nepostačuje na úhradu výdavkov a odmenu správcu konkurznej podstaty,
 - e) obcí a vyšších územných celkov (1.) z prenájmu a (2.) predaja ich majetku,...
- od 1. januára 2019 došlo k rozšíreniu okruhu príjmov oslobodených o dane

Základ dane

- ZoDP v rámci časti o dani z príjmov PO upravuje len parciálne otázky určovania ZD
- všeobecná úprava obsiahnutá v rámci spoločných ustanovení k obidvom zložkám dane z príjmov
- **ZD** – rozdiel, o kt. zdaniteľné príjmy prevyšujú daňové výdavky pri rešpektovaní vecnej a časovej súvislosti zdaniteľných príjmov a daňových výdavkov v prísl. zdaňovacom období
- Osobitné pravidlá určovania ZD (likvidácia/konkurz/reštrukturalizácia)
- V súvislosti s problematikou ZD sú veľmi podstatné ustanovenia o daňovej strate, daňových výdavkoch a odpisovaní hmotného a nehmotného majetku

Daňová sadzba

	AKTUÁLNE ZNENIE
PO	1.Mikrodaňovník – výnosy do 100 000 € - 10% 2.Klasický daňovník – výnosy nad 100 000 do 5 000 000 € - 21 % 3.„Veľký daňovník“ – výnosy nad 5 000 000 € - 24 % 4.Platby od daňovníka z nespolupracujúceho štátu – 35 % 5.Exit tax – 21 %

Daňová sadzba – ZMENY!

- Menšie zmeny ako pri DPFO
- Zmeny sa týkajú daňových licencií
- Od nového roka sa zavádza nové pásmo minimálnej dane z príjmov (daňová licencia) právnických osôb, ktorú musí daňovník odvieť bez ohľadu na výšku daňového základu (daňovej straty)
- Zmena sa dotkne firiem so zdaniteľným príjmom nad 5 miliónov eur. Namiesto 3 840 eur bude nová suma vo výške 11 520 eur

SPOLOČNÉ OTÁZKY ZDAŇOVANIA PRÍJMOV

Určovanie ZD

- **ZD** – rozdiel medzi zdaniteľnými príjmami a daňovými výdavkami pri rešpektovaní ich vecnej a časovej súvislosti; ak daňové výdavky prevyšujú zdaniteľné príjmy -> daňová strata
- Pri zisťovaní základu dane alebo daňovej straty sa vychádza z **(1.)** rozdielu medzi príjmami a výdavkami alebo z **(2.)** výsledku hospodárenia v závislosti od vedenia účtovníctva
- Výsledok hospodárenia alebo rozdiel medzi príjmami a výdavkami pri zisťovaní základu dane sa upraví (zvýši / zníži) spôsobom a za podmienok ustanoveným zákonom
- Niektoré položky (napr. daň z pridanej hodnoty vzťahujúca sa na hmotný majetok a nehmotný majetok) sa do základu dane nezahŕňajú
- Zákon ustanovuje osobitné pravidlá pri určovaní ZD pri kúpe podniku, nepeňažnom vklad a splynutí/zlúčení/rozdelení obch. spol. al. družstiev

Daňové výdavky

- **Daňový výdavok** - výdavok (náklad) na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov preukázateľne vynaložený daňovníkom a zaúčtovaný v účtovníctve daňovníka
- pri využívaní majetku, ktorý môže mať **charakter osobnej potreby** a s ním súvisiacich výdavkov (nákladov), je daňový výdavok uznaný len v pomernej časti, v akej sa používa na dosiahnutie, zabezpečenie a udržanie zdaniteľných príjmov, ak zákon o dani z príjmov neustanovuje inak
- Pre ich uplatňovanie platia určité pravidlá:
 - ak výšku výdavku (nákladu) limituje osobitný predpis, preukázaný výdavok (náklad) možno zahrnúť do daňových výdavkov najviac do výšky tohto limitu,
 - ak výšku výdavku (nákladu) limituje ZoDP alebo jeho zahrnutie v zdaňovacom období upravuje ZoDP v inej výške ako osobitný predpis, preukázaný výdavok (náklad) možno zahrnúť do daňových výdavkov len v rozsahu a za podmienok ustanovených v ZoDP,
 - ak výšku výdavku (nákladu) limituje ZoDP výškou dosiahnutého príjmu alebo výškou príjmu z prijatej úhrady, uplatní sa výdavok (náklad) alebo jeho časť do daňových výdavkov v tom zdaňovacom období, v ktorom bol dosiahnutý príjem alebo prijatá úhrada.
- Za určitých okolností môže byť aj DPH považovaná za daňový výdavok

Nedaňové výdavky

- Daňovými výdavkami **nie sú**:
 - výdavky (náklady), ktoré **nesúvisia** so zdaniteľným príjmom, aj keď tieto výdavky (náklady) daňovník účtoval,
 - výdavky (náklady), ktorých vynaloženie na daňové účely **nie je** dostatočne preukázané, a
 - výdavky, ktoré sú uvedené v § 21 zákona o dani z príjmov

Odpisovanie HM a NM I.

- **Odpisovanie HM a NM** – ide o postupné zahrnovanie odpisov z hmotného majetku a nehmotného majetku do daňových výdavkov, ktorý je účtovaný alebo evidovaný a je používaný na zabezpečenie zdaniteľných príjmov.
- Zákon presne vymedzuje, čo rozumieme pod HM a NM + technické zhodnotenie (tiež sa odpisuje)
- ZoDP vylučuje určitý HN a NM z odpisovania, napr. pozemky, pestovateľské celky trvalých trávnatých porastov s dobou plodnosti dlhšou ako tri roky, kt. neodsiahli plodnostnú starobu, ochranné hrádze,...

Odpisovanie HM a NM II.

- Hmotný majetok a nehmotný majetok odpisuje daňovník – (1) vlastník, výnimočne aj (2) iné osoby (napr. pri finančnom lízingu)
- Hmotný majetok a nehmotný majetok, ktorý je v spoluvlastníctve, odpisuje každý zo spoluvlastníkov zo vstupnej ceny, a to pomerne podľa výšky spoluvlastníckeho podielu
- Pri odpisovaní hmotného majetku a nehmotného majetku, ktorý sa iba sčasti používa na zabezpečenie zdaniteľného príjmu, sa do výdavkov na zabezpečenie zdaniteľného príjmu zahŕňa **pomerná časť odpisov**
- Osobitné pravidlá pri neziskovom sektore, či združení bez právnej subjektivity
- Nehmotný majetok okrem vlastníka môže odpisovať aj daňovník, ktorý k nemu nadobudol právo na jeho užívanie za odplatu

Odpisovanie HM a NM III.

- Rozlišujeme 2 zákl. metódy odpisovania HM a NM odpisovanie:
 1. rovnomerné odpisovanie,
 2. zrýchlené odpisovanie.
- Máme **7 odpisových skupín**:
 - a) Odpisová skupina 0 – 2 roky,
 - b) Odpisová skupina 1 – 4 roky,
 - c) Odpisová skupina 2 – 6 rokov,
 - d) Odpisová skupina 3 – 8 rokov,
 - e) Odpisová skupina 4 – 12 rokov,
 - f) Odpisová skupina 5 – 20 rokov,
 - g) Odpisová skupina 6 – 40 rokov.
- Hmotný majetok, ktorý **nemožno** zaradiť do odpisových skupín podľa prílohy a ktorého doba použiteľnosti nevyplýva z iných predpisov, sa na účely odpisovania zaradí do **odpisovej skupiny 2**
- Metódou zrýchleného odpisovania môže daňovník odpisovať hmotný majetok zaradený podľa prílohy č. 1 do **odpisovej skupiny 2 a 3**

DAŇ Z MOTOROVÝCH VOZIDIEL

Daň z motorových vozidiel – historický kontext

- Do roku 2014 išlo o **miestnu daň fakultatívnej povahy**
- Úprava bola obsiahnutá v zákone o miestnych daniach
- Išlo o jedinú miestnu daň, o kt. zavedení a zrušení rozhodoval VÚC
- Zavádzala sa VZN, v kt. sa určovali aj sadzby dane, úľavy a oslobodenia od dane
- **Nikdy nebol vytvorený osobitný aparát orgánov, kt. by spravovali túto daň!**
- Správcami tejto dane aj v tomto období boli daňové úrady
- Právna úprava vytvorila disproporcie na území SR
- V súčasnosti problematika upravená v zákone č. 361/2014 Z. z. o dani z motorových vozidiel a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov
- Ročné sadzby reflektujú stav na úrovni pred r. 2015, a to v banskobystrickom samosprávnom kraji

Daň z motorových vozidiel – kategórie motorových vozidiel

- Zákon o dani z motorových vozidiel upravuje zdaňovanie motorových vozidiel a prípojných vozidiel **kategórie**:
 - **L** – mot. vozidlá s menej ako 4 kolesami a štvorkolky,
 - **M** – vozidlá určené na prepravu osôb,
 - **N** – vozidlá určené na prepravu nákladov,
 - **O** – prípojné vozidlá.

Daň z motorových vozidiel – predmet dane

- **predmet dane** – vozidlo, kt. je **(1.)** evidované v SR a **(2.)** používa sa na podnikanie alebo na inú SZČ v ZO
- predmetom dane **nie je**:
 - vozidlo používané na **skúšobné jazdy**, kt. má pridelené zvláštne evidenčné číslo, a
 - vozidlo určené na **vykonávanie špeciálnych činností**, kt. nie je určené na prepravu a v osvedčení o evidencii časť I a časť II je označené ako špeciálne vozidlo
- **zákon nerozlišuje medzi tuzemským a zahraničným daňovníkom ako predch. pr. úprava!**

Daň z motorových vozidiel – oslobodenie od dane

- Zákon oslobodzuje od dane vozidlo:
 - diplomatických misií a konzulárnych úradov, **ak je zaručená vzájomnosť**,
 - záchrannej zdrav. služby, banskej, horskej alebo leteckej záchrannej služby a vozidlo požiarnej ochrany,
 - pravidelnej dopravy vykonávajúce prepravu na zákl. zmluvy o službách vo verejnom záujme,
 - používané **výhradne** v poľnohospodárskej a lesnej výrobe.
- oslobodenie sa uplatňuje v daňovom priznaní; výnimka: diplomatické misie a konzulárne úrady

Daň z motorových vozidiel – daňovník dane

- **daňovníka dane** – FO/PO, kt.:
 - je ako držiteľ vozidla zapísaná v doklade,
 - má v doklade ako držiteľa vozidla zapísanú svoju org. zložku,
 - používa vozidlo, v doklade kt. je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, kt. zomrela, zanikla alebo bola zrušená,
 - používa vozidlo, v doklade kt. je ako držiteľ vozidla zapísaná osoba, kt. nepoužíva vozidlo na podnikanie alebo
 - je z – ľom a vypláca z – covi cest. náhrady za použitie vozidla, kt. sa nepoužíva na podnikanie.

Daň z motorových vozidiel – základe dane

- odlišný v závislosti od kategórie mot. vozidla
- **vozidlo kat. L, M a N, kt. jediným zdrojom energie je elektrina (tzv. elektromobil)** – výkon motora v kW
- **osobné vozidlo (kat. L a M1)** – zdvihový objem valcov motora v cm³ uvedený v doklade
- **úžitkové vozidlo (kat. M2, M3, N1 – N3 a O1 – O4), príp. autobus** – najväčšia prípustná celková hmotnosť alebo celková hmotnosť v tonách a počet náprav podľa dokladu

Daň z motorových vozidiel – sadzba dane

- **sadzba dane** – obsiahnuté sú v Prílohe č. 1
- zavádza sa **tzv. quasi ekologický prvok**, tzn. zohľadňuje sa vek motorového vozidla
- po dobu 9 rokov sa uplatňujú **zľavy** odstupňované nasledovne:
 - 25% prvých 36 kal. mesiacov (1 – 3 rok),
 - 20% nasledujúcich 36 mesiacov (4 – 6 rok),
 - 15% počas ďalších nasledujúcich 36 mesiacov (7 – 9 rok).
- dôležitý je pre plynutie doby moment prvej evidencie
- po uplynutí doby 9 rokov -> uplatňuje sa štandardná sadzba pod dobu 36 mesiacov
- po uplynutí takejto doby sa sadzba **zvyšuje** nasledovne:
 - 10% po dobu 12 kal. mesiacov,
 - 20% u vozidiel starších ako 156 kal. mesiacov vrátane mesiaca prvej evidencie.
- hybridné mot. vozidlá, hybridné el. vozidlá, mot. vozidlá s pohonom na stlačený zemný plyn (CNG) alebo skvapalnený zemný plyn (LNG) alebo na vodíkový pohon -> ročná sadzba dane alebo upravená ročná sadzba dane sa zníži o 50%
- **vozidlá používané v kombinovanej doprave** – zníženie sadzby o 50% (podmienka: najmenej 60x použité v rámci kombinovanej dopravy)
- **zníženie/zvýšenie sadzby dane sa uplatňuje v daňovom priznaní!**

Daň z motorových vozidiel – ostatné otázky

- **vznik daňovej povinnosti** – 1 deň mesiaca, v kt. boli splnené podmienky rozhodujúce pre vznik daň. povinnosti; zákon môže ustanoviť inak (napr. prípad zrušenia daňovníka bez likvidácie a pod.)
- **zmena počas ZO** – ak nastane zmena v osobe daňovníka k tomu istému predmetu dane -> novému daňovníkovi vzniká daň. povinnosť 1 dňom mesiaca, kt. nasleduje po mesiaci, v kt. došlo k zmene
- **zánik daň povinnosti** – nastáva posledným dňom mesiaca, v kt. došlo k:
 - vyradeniu alebo dočasnému vyradeniu vozidla z evidencie,
 - ukončeniu alebo prerušeniu podnikania,
 - zániku daňovníka bez likvidácie,
 - zmene držiteľa vozidla,
 - ukončeniu použitia vozidla daňovníkom za ust. podmienok.
- vznik a zánik daň. povinnosti uvádza daňovník v daňovom priznaní (výnimka: z – ľ, kt. vypláca z – covi cest. náhrady za použitie vozidla, kt. sa nepoužíva na podnikanie)
- ak neboli v ZO splnené rozh. skut. pre vznik daň povinnosti v tom ZO nebolo vozidlo evidované, účtované alebo neboli uplatňované výdavky súv. s používaním mot. vozidla -> zánik daň. povinnosti 31. decembra predch. ZO; daňovník dane je povinný túto skutočnosť OZNÁMIŤ správcovi dane do 31. januára po uplynutí ZO

DAŇ Z FINANČNÝCH TRANSAKCIÍ

Všeobecne o dani z finančných transakcií

- Zavedená v rámci 2. konsolidačného balíčka
- Nemá obdobu v rámci štátov Eurozóny
- Skúsenosti má Maďarsko a štáty Južnej Ameriky (napr. Peru, Bolívia a pod.)
- Teoretické základy položila tzv. Tobinova daň -> mala odlišný zámer ako DFT
- Viaceré spojené aplikačné problémy a otázky rozpočtový význam (ťažko predikovateľný)
- Právna úprava obsiahnutá v zákone č. 279/2024 Z. z. o dani z finančných transakcií
- Nemožné zaradiť z hľadiska spôsobu zdaňovania -> má hybridný charakter

Subjekt dane

- rozlišujeme medzi daňovníkom a platiteľom dane
- **Daňovník** - fyzická osoba – podnikateľ, právnická osoba alebo organizačná zložka zahraničnej osoby, ktorá je používateľom platobných služieb poskytovateľa platobných služieb vykonávajúceho finančné transakcie a ktorá má sídlo alebo miesto podnikania v tuzemsku, má platobný účet u poskytovateľa platobných služieb so sídlom v tuzemsku alebo vykonáva činnosť v tuzemsku (pozitívne vymedzenie)
- Zákon obsahuje aj negatívne vymedzenie (napr. Soc. Poistovňa, Matica slovenská, SAV a pod.)
- **Platiteľom dane** - je poskytovateľ so sídlom v tuzemsku, organizačná zložka poskytovateľa umiestnená v tuzemsku, daňovník, ktorý je používateľom platobných služieb poskytovateľa so sídlom mimo územia Slovenskej republiky, daňovník, ktorému sú preúčtované náklady súvisiace s vykonaním finančnej transakcie, ktorá sa vzťahuje na činnosť daňovníka vykonávanú v tuzemsku, daňovník, ktorý vykonáva finančné transakcie na inom ako transakčnom účte.

Predmet dane

- Vymedzený pozitívne a negatívne
- Predmetom dane je:
 - finančná transakcia, pri ktorej dochádza k odpísaniu sumy finančných prostriedkov z platobného účtu daňovníka,
 - použitie platobnej karty vydanej k transakčnému účtu, na účely vykonania finančnej transakcie,
 - preúčtovaný náklad súvisiaci s vykonaním finančnej transakcie, ktorá sa vzťahuje na činnosť daňovníka vykonávanú v tuzemsku.
- Predmetom dane **nie sú** transakcie vypočítane v § 4 ods. 2 (predovšetkým úhrady vo vzťahu ku štátnemu rozpočtu, zdravotným poisťovniam a pod.)

Základ dane

- Základom dane je suma finančných prostriedkov odpísaná z platobného účtu daňovníka pri finančnej transakcii.
- Inak pri preúčtovaných nákladoch ako predmete dane (§ 5 ods. 2)
- Ak je finančná transakcia vykonaná z transakčného účtu vedeného v inej mene ako v eurách, na účely určenia základu dane sa suma finančnej transakcie vykonanej na takomto účte prepočíta na eurá a na prepočet sa použije referenčný výmenný kurz určený a vyhlásený Európskou centrálnou bankou alebo Národnou bankou Slovenska platný v deň vykonania finančnej transakcie

Sadzba dane

- Diferencovaný v záv. od okolností konkrétneho prípadu:
 - 0,4% zo základu dane pri bezhotovostných transakciách, max. 40 eur
 - 0,8% zo základu dane pri hotovostných výberoch bez max. obmedzenia
 - 2 eurá za použitie platobnej karty v prísl. ZO
 - 0,4% pri preúčtovaných nákladoch

Ostatné otázky DFT

- Zdaňovacím obdobím je kalendárny mesiac
- Pri dani, ktorej predmetom je použitie platobnej karty, je zdaňovacím obdobím kalendárny rok, v ktorom bola platobná karta použitá
- Platiteľ dane je povinný vypočítať daň, vybrať ju od daňovníka a odvieť takto vybraté dane za príslušné zdaňovacie obdobie správcovi dane najneskôr do konca kalendárneho mesiaca bezprostredne nasledujúceho po zdaňovacom období
- V rovnakej lehote je platiteľ dane povinný predložiť správcovi dane oznámenie o výške dane
- oznámenie o výške dane sa predkladá elektronicky na tlačive, ktorého vzor určí Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky a uverejní ho na svojom webovom sídle
- Oznámenie o výške dane sa považuje za daňové priznanie podľa Daňového poriadku.

Ďakujem za pozornosť!